

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: 2ο ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ - 3202020

Στόχος Βελτίωσης:

Το πρόγραμμα Safer-Κοινωνικές δεξιότητες και θεμελιώδη δικαιώματα για την πρόληψη του εκφοβισμού στοχεύει να αναπτύξει και να εφαρμόσει καινοτόμες πρακτικές για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του εκφοβισμού στο σχολείο.

Σχέδιο Δράσης: ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

Άξονας: Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα

Συντονιστής Δράσης: ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

A. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

A) Αναγκαιότητα

Η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των μαθητών είναι περιορισμένη, αναπτύσσονται αποκλίνουσες συμπεριφορές και εκδηλώνονται συγκρούσεις μεταξύ των μαθητών, ενώ παρουσιάζονται φαινόμενα κοινωνικού και πολιτισμικού αποκλεισμού ορισμένων μαθητών. Για την αντιμετώπιση των μορφών συμπεριφοράς που εμποδίζουν την ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος θεωρήθηκε αναγκαία η υιοθέτηση συγκεκριμένων παιδαγωγικών στρατηγικών για την υποστήριξη και ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών/τριών και τη διαχείριση των προβλημάτων που εμφανίζονται στις σχέσεις μεταξύ των μαθητών, την πρόληψη και την αντιμετώπιση σχολικής βίας και εκφοβισμού.

B) Στόχοι:

1. Να καλλιεργήσουν οι μαθητές ένα κλίμα αλληλοσεβασμού, να μάθουν τη διαφορετικότητα και να εμπιστεύονται ο ένας τον άλλον
2. Να ενημερωθούν οι μαθητές για τις αρνητικές συνέπειες της ενδοσχολικής βίας και να διαμορφώσουν αντιλήψεις κατά του σχολικού εκφοβισμού.
3. Να ενημερωθούν - επιμορφωθούν οι εκπαιδευτικοί γύρω από θέματα που αφορούν τους τρόπους διαχείρισης εντάσεων και συγκρούσεων και την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού
4. Να αναπτυχθεί συνεργασία μεταξύ σχολείου και γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

A) Ενέργειες

1. **Αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους και σεβασμό της διαφορετικότητας** Για να καλλιεργηθεί πνεύμα αποδοχής του «άλλου» θα προβληθούν βίντεο και θα διεξαχθούν συζητήσεις με τους

μαθητές. Σκοπός είναι να ενημερωθούν τα παιδιά σχετικά με τις διάφορες μορφές ρατσισμού που υπάρχουν, να ανταλλάξουν απόψεις και να ευαισθητοποιηθούν απέναντι σε ζητήματα που συνδέονται με τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη μη αποδοχή του διαφορετικού.

2. Ενημέρωση - επιμόρφωση εκπαιδευτικών

Για

την ενημέρωση / επιμόρφωση εκπαιδευτικών γύρω από θέματα που αφορούν την καλλιέργεια σχέσεων καλής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών, τη διαμόρφωση τρόπων διαχείρισης εντάσεων και συγκρούσεων, την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού προτείνεται η συνεργασία με φορείς στήριξης από ειδικούς για την αντιμετώπιση του θέματος αλλά και μέσω ενημέρωσης του ΣΕΕ Παιδαγωγικής Ευθύνης. Ακόμα, υποστηρικτικά μπορεί να λειτουργήσει η συνεργασία των Υπεύθυνων καθηγητών τμημάτων, η ουσιαστική ενεργοποίηση των μαθητικών κοινοτήτων και η υλοποίηση μακροχρόνιων δράσεων για την αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας (π.χ. σχολική διαμεσολάβηση).

3. Συνεργασία σχολείου-γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών

Για τη

δημιουργία ενός κλίματος συνεργασίας μεταξύ του σχολείου και των γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών προτείνεται η επικοινωνία των Υπεύθυνων καθηγητών/ Διεύθυνσης με τους γονείς των μαθητών/-τριών που εμφανίζουν επιθετική συμπεριφορά.

B) Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

1. Αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους και σεβασμό της διαφορετικότητας.

Θα

πραγματοποιηθεί Κατά τους μήνες Δεκέμβριο και Ιανουάριο

2. Ενημέρωση -

Θα πραγματοποιηθεί

επιμόρφωση εκπαιδευτικών

Κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο

3. Συνεργασία σχολείου-γονέων

για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών

Θα πραγματοποιηθεί Κατά το μήνα

Απρίλιο

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Οι

εκπαιδευτικοί και οι μαθητές της σχολείου

2. Υλικοτεχνική υποδομή

Θα χρησιμοποιηθεί η υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου, δηλαδή το φωτοτυπικό μηχάνημα, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, οι προτζέκτορες, η γραφική ύλη κ.α

3. Οικονομικοί πόροι

Οι πρόσθετοι πόροι που χρειάζονται για την υλοποίηση των ενεργειών που έχουν οριστεί θα καλυφτούν από το Ευρωπαϊκή επιτροπή καθώς η δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος

Erasmus

4. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

α) Ερωτηματολόγια που θα ετοιμάσουν οι εκπαιδευτικοί και θα τα συμπληρώσουν οι μαθητές.

β) Καταγραφή του βαθμού ικανοποίησης των εκπαιδευτικών και των μαθητών από τα αποτελέσματα της δράσης

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

1. Οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν κατάλληλες μεθόδους για την πρόληψη και την αντιμετώπιση αρνητικών συμπεριφορών μεταξύ των μαθητών.

2. Υιοθέτηση και εκδήλωση θετικών μορφών συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον

3. Οι μαθητές συμμετέχουν πιο ενεργά στις ομαδικές εργασίες, στις εκδηλώσεις και στις δραστηριότητες του σχολείου..

4. Βαθμός ικανοποίησης μαθητών και εκπαιδευτικών και μαθητών από τα αποτελέσματα της δράσης.

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

Στόχος 1: Να καλλιεργήσουν οι μαθητές κλίμα αλληλοσεβασμού, να μάθουν τη διαφορετικότητα και να εμπιστεύονται ο ένας τον άλλο

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Από τις

συζητήσεις για τη διαφορετικότητα και την αποδοχή του άλλου διαπιστώνεται, αν οι μαθητές μπορούν να κατανοήσουν επιμέρους ζητήματα, να διεξάγουν έναν εποικοδομητικό διάλογο και αν είναι σε θέση να ελέγχουν τις αντιδράσεις σε διάφορες συγκρουσιακές καταστάσεις

Στόχος 2: Να ενημερωθούν οι μαθητές για τις αρνητικές συνέπειες της ενδοσχολικής βίας και να διαμορφώσουν αντιλήψεις κατά του σχολικού εκφοβισμού

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Διαπιστώνεται ο

βαθμός υιοθέτησης αντιρατσιστικών αντιλήψεων από τους μαθητές και καταγράφεται η πορεία εκδήλωσης των αρνητικών συμπεριφορών των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον.

Στόχος 3: Να ενημερωθούν - επιμορφωθούν οι εκπαιδευτικοί γύρω από θέματα που αφορούν τους τρόπους διαχείρισης εντάσεων και συγκρούσεων και την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Διαπιστώνεται ο

βαθμός υιοθέτησης καινοτόμων πρακτικών για τη διαχείριση εντάσεων και συγκρούσεων στο σχολικό περιβάλλον και για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού στο σχολείο

Στόχος 4: Να αναπτυχθεί συνεργασία μεταξύ σχολείου και γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία

του στόχου διαπιστώνεται από την ανταπόκριση στο κάλεσμα των Υπευθύνων καθηγητών/ Διεύθυνσης για συνεργασία μεταξύ του σχολείου και των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών/-τριών που εμφανίζουν επιθετική συμπεριφορά

Ανατροφοδότηση - Προτάσεις ΣΕΕ

B. Υλοποίηση της Δράσης

Περιγραφή

Στόχος 1: Συνοπτική Περιγραφή: Προβλήθηκε βίντεο σε κάθε τμήμα συγκεκριμένη διδακτική ώρα με θέμα τη σημασία της αλληλοκατανόησης μεταξύ των μελών μιας ομάδας και ακολούθησε συζήτηση με τους μαθητές με αντικειμενικό σκοπό την καλλιέργεια πνεύματος αποδοχής του «άλλου» και την ανάπτυξη δεξιοτήτων ανταλλαγής επιχειρημάτων και την ανάπτυξη στάσεων αλληλοσεβασμού, κατανόησης και ενσυναίσθησης. Τα παιδιά ευαισθητοποιήθηκαν στις διάφορες μορφές στερεοτυπικής σκέψης που αποτελούν το υπόστρωμα για την εμφάνιση διαφόρων μορφών ρατσιστικής αντιμετώπισης στο κοινωνικό πλαίσιο, αντάλλαξαν απόψεις και

κατέληξαν στην εξαγωγή συμπερασμάτων για τη διασύνδεση του στερεοτυπικού λόγου με τις μορφές ρατσισμού και κοινωνικού αποκλεισμού που αναπτύσσονται στις κοινωνικές ομάδες συνύπαρξης όπως σε μια σχολική κοινότητα αλλά και προβληματίστηκαν απέναντι σε ζητήματα που συνδέονται με τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη μη αποδοχή του διαφορετικού. Από τις συζητήσεις για τη διαφορετικότητα και την αποδοχή του άλλου διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές κατανόησαν με πληρότητα επιμέρους ζητήματα, ο διάλογος που αναπτύχθηκε εποικοδομητικός και ανέδειξε τη σημασία της ικανότητας να ελέγχουν τις αντιδράσεις τους σε διάφορες συγκρουσιακές καταστάσεις και να σκέπτονται περισσότερο κριτικά. **Χρονικό διάστημα υλοποίησης:** Πραγματοποιήθηκε Δεκέμβριο 2021 και Ιανουάριο 2022.

Στόχος 2: Συνοπτική Περιγραφή: Αναπτύχθηκε η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών γύρω από θέματα που αφορούν την καλλιέργεια σχέσεων καλής επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών, τη διαμόρφωση τρόπων διαχείρισης εντάσεων και συγκρούσεων μεταξύ τους, την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού και ειδικότερα λειτούργησε αποτελεσματικά η συνεργασία μεταξύ των Υπευθύνων καθηγητών τμημάτων και των υπόλοιπων μελών του Συλλόγου Διδασκόντων όπως και η ουσιαστική ενεργοποίηση των μαθητικών κοινοτήτων. Αξιοποιήθηκε επίσης υποστηρικτικά η εμπειρία συναδέλφων στη σχολική διαμεσολάβηση. Οι μαθητές ενημερώθηκαν ειδικά για τις αρνητικές συνέπειες της ενδοσχολικής βίας με στόχο να διαμορφώσουν αντιλήψεις κατά του σχολικού εκφοβισμού. Διαπιστώθηκε σε υψηλό βαθμό υιοθέτηση αντιρατσιστικών αντιλήψεων από τους μαθητές και καταγράφηκε η πορεία εκδήλωσης των αρνητικών συμπεριφορών των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον

Στόχος 3: Συνοπτική Περιγραφή: Αναπτύχθηκε κατά τις συνεδριάσεις των μελών της ομάδας δράσης ο προβληματισμός για την εξεύρεση καινοτόμων τρόπων γύρω από θέματα που αφορούν τη διαχείριση εντάσεων και συγκρούσεων και την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού και προτάθηκαν ως καλές πρακτικές: α) η συστηματική εφαρμογή του διαλόγου εντός των τάξεων κατά τη μαθησιακή διαδικασία, β) η ενεργοποίηση των μαθητικών κοινοτήτων και γ) η συνεργασία με τους γονείς και η έγκαιρη ενημέρωσή τους.

Στόχος 4: Συνοπτική Περιγραφή: Η συνεργασία με τους γονείς βελτιώθηκε σε πάρα πολύ σημαντικό βαθμό.

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από την ανταπόκριση στο κάλεσμα των Υπευθύνων καθηγητών/ Διεύθυνσης για συνεργασία μεταξύ του σχολείου και των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών/-τριών στις περιπτώσεις εκείνες που παρουσιάστηκαν μορφές επιθετικής συμπεριφοράς

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Οι αλλαγές που υπήρξαν κατά την πορεία υλοποίησης της δράσης και μετά την ανατροφοδότηση από τον κύριο Σύμβουλο αφορούσαν κυρίως την οργάνωση της συνεργασίας με τους γονείς και τον καθορισμό των τρόπων επικοινωνίας μαζί τους στις περιπτώσεις εκείνες που παρουσιάστηκαν μορφές επιθετικής συμπεριφοράς και όχι τους βασικούς άξονες υλοποίησης της δράσης

Αποτελέσματα της Δράσης

Η υλοποίηση της Δράσης μας είχε ως αποτέλεσμα την βελτίωση των στάσεων των μαθητών ως προς την κατανόηση της διαφορετικότητας και την αποδοχή των άλλων, την ανάπτυξη συνθηκών συνεργασίας μεταξύ των μαθητών τόσο εντός των τάξεων κατά τη μαθησιακή διαδικασία όσο και κατά τα διαλείμματα και τη συνακόλουθη μείωση των φαινομένων εκδήλωσης αρνητικής ή συγκρουσιακής συμπεριφοράς.

Ο βαθμός υιοθέτησης αντιρατσιστικών αντιλήψεων από τους μαθητές υπήρξε υψηλός και από την καταγραφή της πορείας εκδήλωσης των φαινομένων αρνητικής συμπεριφοράς των μαθητών κατά την περίοδο υλοποίησης των επιμέρους δράσεών μας προέκυψε η κατακόρυφη μείωσή τους στο σχολικό περιβάλλον.

Σημαντική υπήρξε η ανταπόκριση των γονέων στο κάλεσμα των Υπευθύνων καθηγητών και της Διεύθυνσης για συνεργασία με το σχολείο σε περιπτώσεις σημείων εκδήλωσης επιθετικής συμπεριφοράς των παιδιών τους

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

3 = Σε μεγάλο βαθμό

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

Οι βασικές παράμετροι που διευκόλυναν το έργο της υλοποίησης του αρχικού σχεδιασμού της ομάδας δράσης ήταν το άριστο κλίμα συνεργασίας μεταξύ των συναδέλφων – μελών του Συλλόγου Διδασκόντων του σχολείου μας καθώς και οι άριστες σχέσεις συνεργασίας και υποστηρίξεως μεταξύ του Διευθυντή μας καθώς και των Υποδιευθυντών του σχολείου μας με το σύνολο των μελών του Συλλόγου Διδασκόντων

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Οι εγκαθιδρυμένες νοοτροπίες σε μερίδα μαθητών σχετικά με παγιωμένες συμπεριφορές και η αμυντική τους στάση απέναντι στις παρεμβάσεις από τους εκπαιδευτικούς εξαιτίας της συσχέτισής τους ως ενεργειών με τυχόν επιβαλλόμενες πειθαρχικές ποινές

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Το υλικό που αξιοποιήθηκε αρχικά ήταν τα στοιχεία ωριαίων αποβολών και λοιπών ποινών για εκδηλώσεις συμπεριφοράς με στοιχεία επιθετικότητας, οι κατάλογοι με τα τηλέφωνα των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών και το ημερολόγιο παρατήρησης φαινομένων επιθετικότητας

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Δεν υλοποιήθηκαν αυτοτελώς κάποιες επιμορφωτικές δράσεις, ωστόσο αναζητήθηκε και αξιοποιήθηκε το επιμορφωτικό υλικό για την καταπολέμηση της σχολικής βίας του Υπουργείου Παιδείας όπως και το υλικό του επιμορφωτικού προγράμματος για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Ως καλές πρακτικές που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν είναι α) η συστηματική εφαρμογή του διαλόγου εντός των τάξεων κατά τη μαθησιακή διαδικασία, β) η ενεργοποίηση των μαθητικών κοινοτήτων γ) η συνεργασία με τους γονείς και η έγκαιρη ενημέρωσή τους και δ) το άριστο κλίμα συνεργασίας και κοινής αντίληψης μεταξύ των συναδέλφων που συμμετείχαν στην ομάδα δράσης και μεταξύ των μελών της ομάδας δράσης, των υπευθύνων των τμημάτων και της Διεύθυνσης του σχολείου.

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Οι επιμορφώσεις που θα μπορούσαμε να προτείνουμε έχουν ως στόχο

- α) την ανάπτυξη δεξιοτήτων σχολικής διαμεσολάβησης των μελών του Συλλόγου Διδασκόντων,
- β) τον έγκαιρο εντοπισμό σημείων που υποδηλώνουν την πιθανότητα εκδήλωσης επιθετικής συμπεριφοράς
- γ) τη συμβουλευτική γονέων

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος

Δεδομένης της σημασίας του περιορισμού της επιθετικής συμπεριφοράς στο σχολικό πλαίσιο και της έγκαιρης πρόληψης ιδίως με εφαρμογή των δράσεων σε παιδιά της Α τάξης που κάθε χρόνο προσέρχονται στο σχολείο με αυξημένες ανάγκες υποβοήθησής τους κατά τη διαδικασία προσαρμογής τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση προτείνουμε η δράση μας να συνεχιστεί και κατά το επόμενο σχολικό έτος εμπλουτισμένη με νέες υποδράσεις που θα συζητηθούν εντός της ομάδας μας και που θα μπορούσαν να είναι η δημιουργία αφίσας από κάθε τάξη με στόχο την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης των μαθητών ή η οργάνωση μιας θεατρικής παράστασης με σχετικό θέμα.